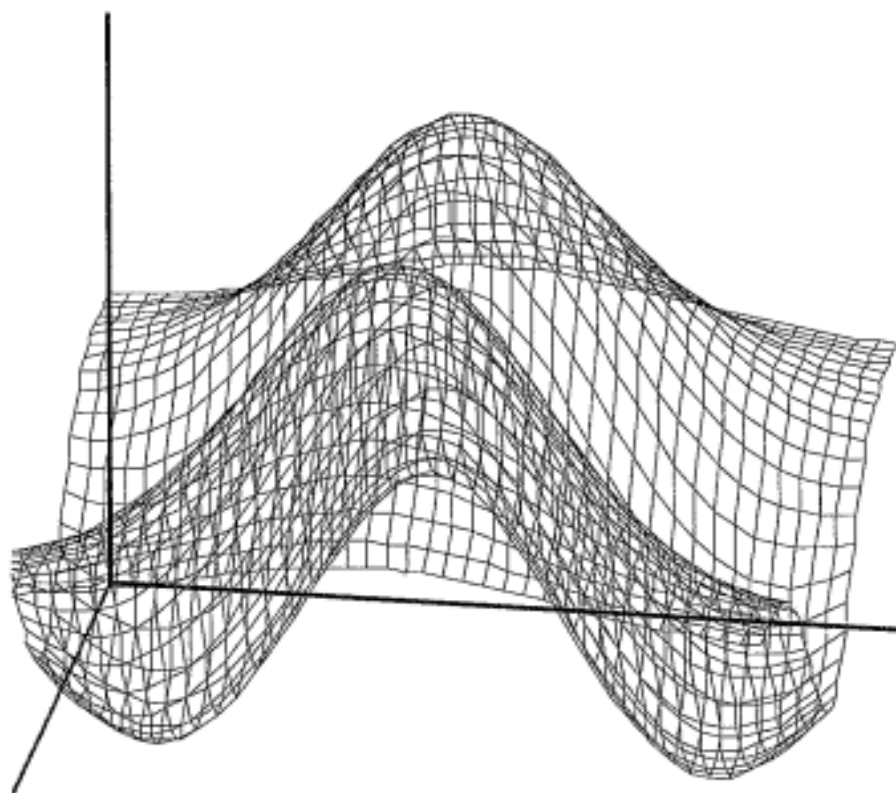

MATLAB

Piirto logaritmisessa skaalassa

Timo Mäkelä

9. PIIRTO LOGARITMISESSA SKAALASSA

Tarkastellaan vielä käyrän piirtoa logaritmisessa skaalassa.

Jos piirron vaaka-akselilla on logaritminen skaala, on luotava tähän sopiva vektori. Tähän voidaan käyttää seuraavia komentoja:

- **logspace(a,b)** tuottaa vaakavektorin, joka koostuu 50:sta välillä $[10^a, 10^b]$ logaritmisesti jaetusta luvusta. Jos $b = \pi$, niin luvut ovat välillä $[10^a, \pi]$.
- **logspace(a,b,n)** tuottaa vaakavektorin, joka koostuu n :sta välillä $[10^a, 10^b]$ logaritmisesti jaetusta luvusta.

Logaritmisessa skaalassa piirto suoritetaan seuraavilla komennoilla:

- **semilogx(x,y)**: x -akselilla $\log_{10}$ -skaala, y -akselilla lineaarinen skaala.
- **semilogy(x,y)**: y -akselilla $\log_{10}$ -skaala, x -akselilla lineaarinen skaala.
- **loglog(x,y)**: x - ja y -akselilla $\log_{10}$ -skaala.

Esim. Koska

$$f'(x) = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(x+h) - f(x-h)}{2h},$$

pitäisi approksimaation

$$f'(x) \approx \frac{f(x+h) - f(x-h)}{2h}$$

olla sitä parempi, mitä pienempi $|h|$ on.

Tarkastellaan tätä kysymystä laskemalla funktion $f(x) = \sin x$ derivaatta numeerisesti pisteessä $x = \frac{\pi}{4}$. Käytetään edellisessä kappaleessa esiteltyä funktiota `der`, jossa annetaan parametrin h lähestyä nollaa.

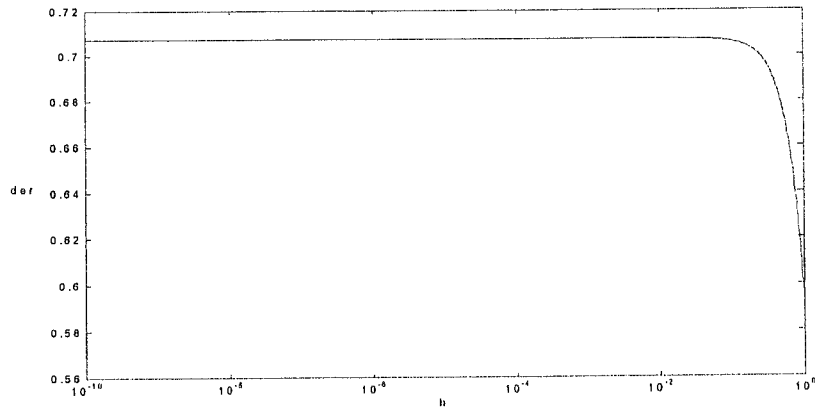
Tarkka arvo on

```
>> cos(pi/4)
ans =
    0.7071
```

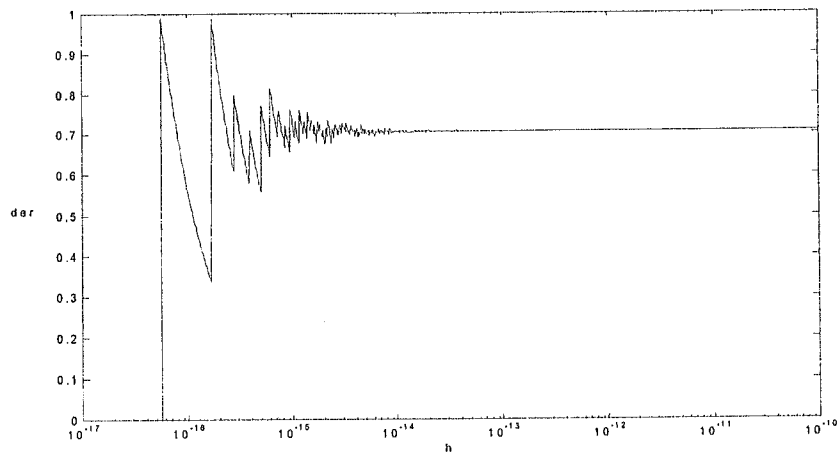
Annetaan h :n saada arvoja, jotka lähestyvät nollaa. Piirretään kuva, jossa vaaka-akselilla on h ja pystyakselilla derivaatan arvo.

```
>> figure(1)
>> h = logspace(-10,0,1000);
>> y = der(@sin,pi/4,h);
>> semilogx(h,y);
```

```
>> xlabel('h'); ylabel('der');
```



```
>> figure(2)
>> h = logspace(-17,-10,1000);
>> y = der(@sin,pi/4,h);
>> semilogx(h,y);
>> xlabel('h'); ylabel('der');
```


Havaitaan, että kun $10^{-2} < h < 10^{-13}$, niin der on hyvän likiarvon derivaatalle. Jos $10^{-13} < h < 10^{-16}$, antaa funktio der huononevan likiarvon derivaatalla. Jos $h > 10^{-17}$, on funktion der antama arvo nolla. Siis täysin väärä! Tämä johtuu siitä, että tietokone laskee noin 16 numeron tarkkuudella.

Edellä on käytetty komentoa

figure(n),

joka luo grafiikkaikkunan n, johon seuraavat grafiikkakomennot kohdistuvat.